

WOO-III.410.691.2019.ET.1

**Marszałek
Województwa Wielkopolskiego**
Al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Dotyczy: zaopiniowania projektu „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Strategia Wielkopolska 2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Odpowiadając na pismo z 5.12.2019 r. (data wpływu: 5.12.2019 r.), znak: DAP.443.76/2019 działając na podstawie art. 54 ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, z późn. zm.), *zwanej dalej ustawą ooś*,

opiniuję pozytywnie

projekt „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Strategia Wielkopolska 2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, z następującymi uwagami.

1. W rozdziale I.3 na str. 10 prognozy napisano: „Ocena potencjalnych znaczących oddziaływań dokonana została ze względu na: rodzaj potencjalnego oddziaływania: (pozytywne), niekorzystne (negatywne) oraz obojętne (...)”. A następnie wskazano: „Ocenę potencjalnych znaczących oddziaływań przedstawiono w formie: tabelarycznej stosując trzystopniową skalę: oddziaływania korzystne, oddziaływania niekorzystne, oddziaływania mieszane (korzystne jak i niekorzystne) (...)”. Analogiczne informacje przedstawiono w rozdziałach IV.1 i IV.2 prognozy. Ponadto w ocenie oddziaływania na środowisko odniesiono się do „zasobów kopalin”. Proszę zweryfikować informacje zawarte w prognozie, mając na uwadze art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy ooś.
2. W rozdziale IV.1 na str. 46-50 prognozy przedstawiono w formie tabelarycznej oddziaływanie kierunków interwencji oraz pakietów działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych wskazanych w projekcie Strategii na: „różnorodność biologiczną, formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, rośliny oraz zwierzęta”, „ludzi i dobra materialne”, „wody powierzchniowe i podziemne”, „powietrze i klimat”, „klimat akustyczny”, „powierzchnia ziemi i zasoby kopalin”, „krajobraz” i „zabytki”, zgodnie z oznaczeniami, o których mowa w pkt 1 niniejszej opinii. Następnie przedstawiono „potencjalne oddziaływania korzystne” i „potencjalne znaczące oddziaływania niekorzystne” na ww. komponenty środowiska odnosząc się ogólnie do celów strategicznych i operacyjnych, w tym pakietów działań. W podobny sposób przedstawiono ocenę oddziaływania na środowisko w rozdziale IV.2 prognozy poszczególnych „obszarów strategicznej interwencji”, tzn. najpierw w sposób

tabelaryczny przedstawiono oddziaływanie kluczowych kierunków działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych na: „różnorodność biologiczną, formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, rośliny oraz zwierzęta”, „ludzi i dobra materialne”, „wody powierzchniowe i podziemne”, „powietrze i klimat”, „klimat akustyczny”, „powierzchnia ziemi i zasoby kopalin”, „krajobraz” i „zabytki”, zgodnie z oznaczeniami, o których mowa w pkt 1 niniejszej opinii. Następnie przedstawiono krótką ocenę oddziaływania na środowisko odnosząc się ogólnie do wybranych celów strategicznych i kluczowych kierunków działań. Uwzględniając charakter oraz zakres planowanych działań wskazanych w projekcie Strategii ocena przewidywanego oddziaływania na środowisko zawarta w rozdziałach IV.1 i IV.2 prognozy jest zbyt ogólna, gdyż nie odnosi się do wszystkich kierunków interwencji/działania ujętych w projekcie Strategii oraz nie uzasadnia otrzymanych wyników przedstawionych w sposób tabelaryczny. Prognozę proszę uzupełnić w tym zakresie. Informuję, iż analiza potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu Strategii powinna być przedstawiona w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań lub oddziaływań pozytywnych na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Nie znając rozwiązań technicznych poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych wyznaczonych do realizacji w projekcie Strategii i/lub ich konkretnej lokalizacji prognoza winna określać, analizować i oceniać typowe dla danego rodzaju przedsięwzięć inwestycyjnych oddziaływanie na środowisko i ich potencjalne skutki środowiskowe. Ponadto, w rozdziale V na str. 93-96 prognozy zatytułowanym „Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą” wskazano kierunki interwencji/działania i pakiety działań wymienione w ramach celów strategicznych i operacyjnych, które uwzględniają rozwiązania zmierzające do zapobiegania, ograniczania i kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko. W przedmiotowym rozdziale prognozy nie przedstawiono natomiast działań minimalizujących zidentyfikowanych w prognozie negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na środowisko przyrodnicze. W związku z powyższym, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy o oś proszę w prognozie przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji poszczególnych działań w ramach projektu Strategii.

3. W prognozie podano niespójne informacje na temat przewidywanego oddziaływania realizacji ustaleń projektu Strategii na środowisko. Na przykład w rozdziale IV.1 na str. 57 prognozy w części zatytułowanej „wody powierzchniowe i podziemne - potencjalne oddziaływanie niekorzystne” wskazano: „Stale, bezpośrednie i wtórne oddziaływanie niekorzystne może wystąpić w wyniku powstania elektrowni wodnych (jako odnawialne źródło energii), powodując m.in. zmiany struktury hydrologicznej (podniesienie poziomu wód gruntowych przed zaporą, obniżenie za zaporą), czy zamulanie zbiorników, które powoduje odtlenienie wody i zamieranie w niej życia (1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej, Dobra jakość powietrza i czysta energia dla Wielkopolski)”. Tymczasem w tabeli na str. 46 prognozy w przypadku celu operacyjnego 1.1. „Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu” na „wody powierzchniowe i podziemne” wykazano wyłącznie „oddziaływanie korzystne” (kolor zielony), natomiast w przypadku celu operacyjnego 3.3. „Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej” i pakietu działań pn. „Dobra jakość powietrza i czysta energia dla Wielkopolski” na „wody powierzchniowe i podziemne” wykazano „oddziaływanie mieszane (korzystne jak i niekorzystne)” (kolor pomarańczowy). W rozdziale IV.1 na str. 58 prognozy w części zatytułowanej „Powietrze atmosferyczne i klimat - potencjalne oddziaływanie korzystne” wskazano: „Komunikacja, głównie kołowa i lotnicza, stanowi istotne źródło emisji zanieczyszczeń powietrza, dlatego wspieranie działań stanowiących alternatywę dla komunikacji drogowej (zwłaszcza indywidualnej), takich jak rozwój

transportu zbiorowego, komunikacji szynowej, wodnej, ekomobilności (m.in. w wyniku budowy tras rowerowych) długoterminowo, bezpośrednio i pośrednio pozwoli na ograniczenie wytwarzania pyłów i gazów, wpływających na pogarszanie jakości powietrza (2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu, Wykorzystanie potencjału turystycznego Wielkopolski, 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa, Wielkopolski transport zbiorowy)". Tymczasem w tabeli na str. 47 prognozy w przypadku celu operacyjnego 2.3. „Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu” i pakietu działań pn. „Wykorzystanie potencjału turystycznego Wielkopolski” nie wykazano żadnego wpływu na „powietrze i klimat”. W związku z tym, proszę zweryfikować informacje zawarte w prognozie w zakresie przewidywanego oddziaływania realizacji poszczególnych kierunków działań uwzględnionych w projekcie Strategii.

4. W prognozie przedstawiono ogólną ocenę oddziaływania realizacji ustaleń projektu Strategii na przyrodę oraz obszary chronione. Należy zauważyć, że projekt Strategii wskazuje również konkretne zadania inwestycyjne, których lokalizacja jest znana. Na przykład w ramach celu strategicznego 2. „Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu” wyznaczono pakiet działań pn. „Wykorzystanie potencjału turystycznego Wielkopolski”, który obejmuje m.in. działanie dotyczące turystycznego wykorzystania Wielkiej Pętli Wielkopolski. Przedsięwzięcie będzie przebiegać m.in. przez następujące obszary chronione: obszary chronionego krajobrazu „Dolina Noteci”, „Puszcza Notecka”, „Biedrusko”, obszary specjalnej ochrony ptaków: Nadnoteckie Łęgi PLB300003, Puszcza Notecka PLB300015, Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001, Ostoja Rogalińska PLB300017, Dolina Środkowej Warty PLB300002, specjalne obszary ochrony siedlisk: Dolina Noteci PLH300004, Dąbrowy Obrzyckie PLH300003, Biedrusko PLH300001, Rogalińska Dolina Warty PLH300012, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Lasy Żerkowsko-Czeszewskie PLH300053, Ostoja Nadwarciańska PLH300009, w sąsiedztwie rezerwatu Dołęga, Słonawy, Krajkowo, Czeszewski Las, Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Łęgi Mechlińskie. W prognozie proszę odnieść się do wpływu tego działania na obszary, na których będzie ono realizowane, przede wszystkim określić, przeanalizować i ocenić jego wpływ na przedmioty ochrony i cele ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci, cele ochrony rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu oraz przedstawić działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.
5. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ na obszary chronione następujących działań: „Budowa przeprawy mostowej przez rzekę Wartę w miejscowości Biechowy”, „Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dolinie rzeki Warty, budowa polderu Golina”, „Rozwój funkcji turystycznych POF, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki wodnej na rzekach Noteć i Gwda”, inwestycje dotyczące drogi ekspresowej S11 w całym jej przebiegu oraz przebiegu drogi DK25 Ostrów Wielkopolski-Kalisz-Konin, w tym obwodnica Kalisza w ciągu tej drogi, dokończenie drogi ekspresowej S5, S10 na obszarze województwa oraz inwestycje dotyczące drogi DK nr 12, obwodnice miast w ciągu dróg krajowych (m.in. Gniezno, Kalisz, Krotoszyn-Zduny, Wolsztyn, Września), północno-wschodnia Obwodnica Aglomeracji Poznańskiej, „Przeciwdziałanie suszy i powodzi – wzrost retencji wody, w tym budowa Zbiornika Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie”, a także działań, których wpływ na przyrodę i obszary chronione w prognozie oceniono jako negatywny, biorąc pod uwagę ich położenie na konkretnych obszarach chronionych, tj. parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu, obszarach Natura 2000, rezerwach, użytkach ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, a także przedstawić działania minimalizujące negatywny wpływ na te obszary.
6. W rozdziale I.3 na str. 9 prognozy napisano: „Podlegający ocenie projekt Strategii Wielkopolska 2030 nie wskazuje docelowego przeznaczenia terenów ani nie określa dokładnych lokalizacji poszczególnych inwestycji”. W rozdziale IV.1 na str. 45 prognozy stwierdzono: „Wskazanie rzeczywistych znaczących oddziaływań na poszczególne

elementy środowiska jest trudne do określenia ze względu na poziom ogólności zapisów projektu Strategii Wielkopolska 2030, w tym celów rozwojowych realizowanych poprzez kierunki interwencji oraz pakiety działań. Z uwagi na swoją rolę projekt Strategii Wielkopolska 2030 nie precyzuje szczegółowo opisów działań ani nie wskazuje ram przestrzennych dla potencjalnych inwestycji. Dokładniejsza charakterystyka oddziaływania danego przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze możliwa będzie na etapie projektu przedstawiającego lokalizację inwestycji”. Proszę zweryfikować zapisy prognozy, mając na uwadze, że w projekcie Strategii uwzględniono działania o przybliżonej lokalizacji, których przykłady podano w pkt. 5 niniejszej opinii, a także dotyczące inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej, kolejowej i lotnisk oraz rzek/kanałów na obszarze województwa wielkopolskiego wyznaczonych w projekcie Strategii. Znając przybliżoną lokalizację planowanych inwestycji prawidłowa ocena oddziaływania powinna być oparta o dokładne (w miarę możliwości) rozpoznanie elementów środowiska, czego nie zawarto w prognozie. W przypadku działania dotyczącego budowy zbiornika retencyjnego Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie w rozdziale 6 na str. 103 projektu Strategii wskazano: „Jest to kluczowa inwestycja chroniąca południową Wielkopolskę przed powodzią, zabezpieczająca tereny w zlewni zbiornika i poniżej zapory przed skutkami suszy. Konieczna jest kontynuacja działań inwestycyjnych, których część podjął już Samorząd Województwa (m.in. wykupił grunty i gospodarstwa znajdujące się na obszarze ww. inwestycji)”.

7. Jednym z celów operacyjnych wymienionych w projekcie Strategii jest cel 3.3. „Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej”, który będzie realizowany m.in. przez kluczowy kierunek interwencji „Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru”. Ponadto wyznaczone w ramach poszczególnych strategicznych obszarów interwencji kluczowe kierunki działań również uwzględniają wykorzystanie alternatywnych/odnawialnych źródeł energii, w tym „kompleksowe wykorzystanie potencjału wodoru jako alternatywnego nośnika energii, budowa magazynu energii w systemie power to gas”. W rozdziale IV.1 na str. 54-62 prognozy napisano: „(...) zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru długoterminowo, wtórnie i w sposób skumulowany przełożyć się może na poprawę stanu zdrowia społeczeństwa, m.in. w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (...). Niekorzystne długoterminowe, bezpośrednie oraz pośrednie oddziaływania mogą wiązać się również z rozwojem alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru. Szczególnie uciążliwy dla zdrowia ludzi jest rozwój energetyki wiatrowej m.in. z powodu emisji hałasu, wibracji oraz infradźwięków, których wpływ na człowieka nie został jeszcze w pełni poznany. Natomiast niedogodności, głównie zapachowe, mogą wpływać na komfort życia ludzi w sąsiedztwie biogazowni (...) Długoterminowo i wtórnie na poprawę jakości wód m.in. w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, przełożyć się może zwiększenie udziału energii pochodzącej z alternatywnych źródeł, w tym OZE i wodoru (...) Z kolei intensyfikacja wykorzystania energii ze źródeł alternatywnych, w tym OZE i wódór, może skutkować zwiększaniem upraw roślin wykorzystywanych na cele energetyczne, co potencjalnie przyczyni się do zmniejszenia retencji, w wyniku zaburzenia struktury ekosystemów rolniczych, a także uszczuplania zasobów wód, ze względu na duże na nie zapotrzebowanie, np. wierzba energetyczna (...) Długoterminowo i bezpośrednio, w sposób skumulowany na obniżenie emisji szkodliwych substancji do środowiska, przełożyć się może zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł alternatywnych, w tym OZE i wodoru, co wtórnie może ograniczyć wykorzystanie i wydobycie tradycyjnych paliw (...) Stały i bezpośredni niekorzystny wpływ na krajobraz ze względu na swoją kubaturę i ekspozycję w przestrzeni mogą mieć obiekty, takie jak: instalacje alternatywnych źródeł energii, w tym OZE (...)”. Biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięć dopuszczonych ustaleniami projektu Strategii, proszę rozwinąć zapisy prognozy dotyczące oddziaływania tego typu przedsięwzięć na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia awarii.
8. W rozdziale IV.1 na str. 56 prognozy stwierdzono: „Korzystny długoterminowy,

bezpośredni i pośredni wpływ na wody powierzchniowe i podziemne będzie miało zmniejszanie zanieczyszczeń związanych z rekreacyjnym wykorzystaniem wód, w tym turystyki wodnej (...). Następnie na str. 57 prognozy napisano: „Ponadto jakość wód powierzchniowych długoterminowo, pośrednio i bezpośrednio może zostać zagrożona w wyniku realizacji działań dotyczących rozwoju turystyki kwalifikowanej (zwłaszcza wodnej) i wypoczynkowej bazujących na walorach związanych z występowaniem jezior, zbiorników wodnych oraz rzek (m.in. Wielka Pętla Wielkopolski (...)). Potencjalne zagrożenie dotyczą głównie emisji zanieczyszczeń z łodzi oraz zaśmiecaniem wód przez turystów. Stąd dużą rolę odgrywa tu kształtowanie świadomości ekologicznej”. Proszę zweryfikować i ujednoczyć przedmiotowe stwierdzenia.

9. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu Strategii na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektu Strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967).
10. W rozdziale I.3 na str. 9 prognozy napisano: „Stopień ogólności projektowanego dokumentu, w tym brak określenia ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć sprawia, że pomimo zachowania należytej staranności, wykorzystania wiedzy i metod powszechnie stosowanych przy opracowaniu prognoz oddziaływania na środowisko, identyfikacja potencjalnych znaczących oddziaływań jest trudna do przewidzenia”. Proszę zweryfikować przedmiotowy zapis prognozy, gdyż projekt Strategii bezsprzecznie wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w tym przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
11. W rozdziale IV.2 na str. 70 prognozy w odniesieniu do obszaru strategicznej interwencji Aglomeracja Kalisko-Ostrowska napisano: „Szczególnie korzystny, długoterminowy, bezpośredni, pośredni oraz wtórny i skumulowany wpływ na środowisko przyrodnicze – a zwłaszcza formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, a także ludzi, związane będzie z działaniem przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony bioróżnorodności na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego”. Proszę zweryfikować i ujednoczyć zapisy prognozy z ustaleniami projektu Strategii. Ponadto, proszę dostosować zapisy w rozdziale IV.2 na str. 73 prognozy do zapisów w rozdziale 5.2 na str. 90 projektu Strategii.
12. Informuję, że na terenie województwa wielkopolskiego znajduje się obecnie 14 parków krajobrazowych, w związku z uchwałami Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. tworzącymi Park Krajobrazowy Dolina Kamionki oraz Miedzichowski Park Krajobrazowy, w miejsce dotychczasowego Pszczewskiego Parku Krajobrazowego. Proszę zweryfikować zapisy prognozy w tym zakresie.
13. W rozdziale III.4 na str. 37-38 prognozy w części zatytułowanej „Wody powierzchniowe” i „Wody podziemne” podano stwierdzoną na podstawie badań z 2017 r. liczbę jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) płynących i jeziornych o określonym stanie lub potencjale ekologicznym, stanie chemicznym i ogólnym wynikowym stanie JCWP, a także liczbę punktów pomiarowych, w których stwierdzono określoną klasę jakości wód podziemnych. Informuję, że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu dostępna jest „Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2018 /wg PIG/”, a na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępna jest „Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018” oraz „Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2017-2018”. W prognozie proszę zaktualizować informacje w tym zakresie, mając na uwadze art. 52 ust. 1 ustawy ooś. Ponadto, dla przejrzystości danych dotyczących stanu JCWP i jednolitych części wód podziemnych

(JCWPd) położonych na terenie województwa wielkopolskiego proszę rozważyć wprowadzenie do prognozy konkretnych danych liczbowych dotyczących wszystkich położonych na terenie województwa wielkopolskiego JCWP o dobrym i złym stanie oraz JCWPd o dobrym i słabym stanie, a także liczby JCWP i JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych w oparciu o informacje zawarte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967). Przedmiotowe dane liczbowe odzwierciedlą faktyczną skalę problemu niezadowalającej jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

14. W rozdziale III.4 na str. 39 prognozy w części zatytułowanej „Zasoby wód” wskazano: „Szacuje się, że wszystkie obszary objęte zagrożeniem powodziowym obejmują łącznie ok. 3% powierzchni województwa wielkopolskiego”. Proszę podać źródło tych informacji.
15. W prognozie proszę wskazać, czy planowane inwestycje położone są w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych. Jeżeli tak, w projekcie dokumentu proszę zawrzeć odpowiednie zapisy w tym zakresie. W prognozie proszę ponadto przeanalizować zgodność ustaleń projektu dokumentu z przepisami dotyczącymi stref ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenie ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenie ochrony pośredniej.
16. W prognozie, określając aktualny stan powietrza w strefach wyznaczonych w województwie wielkopolskim na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), proszę uwzględnić informacje dostępne na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, w tym w opublikowanej „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2018”. W związku z powyższym proszę przedstawić aktualne wyniki oceny jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia oraz z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.
17. Proszę podać rok i źródło pochodzenia informacji przedstawionych w rozdziale III.4 na str. 40 prognozy dotyczących „niekorzystnego klimatu akustycznego”. W prognozie proszę określić aktualny stan klimatu akustycznego, tzn. ocenić wpływ przedsięwzięć będących źródłem hałasu.
18. W rozdziale III.4 na str. 41 prognozy stwierdzono: „Niewielka skala zagrożeń związanych z negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych - postępujący wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych w województwie, nie spowodował od 2013 przekroczenia poziomu dopuszczalnego”. Proszę uzasadnić powyższe stwierdzenie. Przy czym informuję, że na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska została opublikowana „Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2018”.
19. W rozdziale III.6 na str. 43-44 prognozy zatytułowanym „Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektu Strategii” wskazano, że „w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu obowiązywać będzie Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego 2020 Wielkopolska 2020 Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku (uchwała Nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r.)”, a następnie napisano, że „potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska dla tego dokumentu zawiera »Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zaktualizowanej Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020« (...)”. Wskazano również, iż „projekt zaktualizowanej Strategii przykłada większą rolę do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju, które warunkują jakość życia. W przypadku braku realizacji projektu Strategii środowisko przyrodnicze nie będzie uwzględnione w hierarchii priorytetowych obszarów rozwoju województwa, a dążenie do polepszenia jakości życia mieszkańców nie będzie jednoznacznie utożsamiane ze zrównoważonym rozwojem”. W związku z tym, proszę zweryfikować informacje zawarte w przedmiotowym rozdziale prognozy i stosownie do jego tytułu oraz zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o oś określić, przeanalizować i ocenić potencjalne zmiany

- istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
20. W rozdziale VI na str. 97 prognozy zatytułowanym „Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Strategii” stwierdzono, iż „nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Strategii”, gdyż „przyjęte w projekcie Strategii ustalenia są optymalne dla zapewnienia rozwoju województwa i poprawy jakości życia jego mieszkańców, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska przyrodniczego i kulturowego”. W rozdziale 2.3 na str. 41-44 projektu Strategii zatytułowanym „Trendy i scenariusze rozwoju” przedstawiono m.in. „scenariusze rozwoju Wielkopolski do 2030 roku”. Wskazane jest zatem uwzględnienie możliwych „scenariuszy rozwoju” w rozdziale VI prognozy.
  21. W rozdziale 7.4 na str. 111 projektu Strategii wymieniono „mierniki osiągnięcia celów strategicznych” dla celu strategicznego „Wzrost gospodarczy Wielkopolski inspirowany wiedzą jej mieszkańców”. Natomiast w rozdziale 4 na str. 56 projektu Strategii wskazano cel strategiczny 1. „Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców”. Proszę zweryfikować przedmiotową rozbieżność. Odpowiednie modyfikacje proszę uwzględnić również w prognozie.
  22. W rozdziale VIII na str. 97-98 prognozy zatytułowanym „Metody analizy skutków realizacji postanowień projektu Strategii” napisano: „Monitorowaniu podlegać będzie zarówno sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie, jak i realizacja celów Strategii. (...) Głównym narzędziem monitoringu strategicznego będzie Wielkopolskie Regionalne Forum Terytorialne. W ramach monitoringu strategicznego dokonuje się analizy stopnia realizacji Strategii, z odniesieniem się do wartości wskaźników kontekstowych, uwzględnia wnioski ze sprawozdań prowadzonych w ramach monitoringu operacyjnego oraz ewentualnie przedstawia trudności, przyczyny i wprowadzane środki zaradcze w realizacji celów Strategii wynikające np. z badań ewaluacyjnych Strategii. Monitoring operacyjny realizacji celów Strategii będzie skoncentrowany na monitoringu projektów strategicznych. Głównym narzędziem monitoringu operacyjnego będzie sporządzany corocznie raport o stanie województwa. Dokument ten ma charakter sprawozdawczy z działalności Zarządu Województwa w roku poprzednim. Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie województwa, raport podsumowuje realizację polityk, programów, strategii, uchwał Sejmiku Województwa i budżetu obywatelskiego, dlatego monitoring operacyjny będzie uzupełniony co najmniej o monitoring instrumentów programowych”. Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5. Natomiast przedstawione w projekcie Strategii i w prognozie wskaźniki zostały wyznaczone w celu oceny stopnia osiągnięcia celów projektowanego dokumentu, a nie w celu analizy skutków realizacji postanowień projektu Strategii w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień. Biorąc powyższe pod uwagę, proszę zweryfikować zapisy w rozdziale VIII prognozy i zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy ooś zawrzeć propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
  23. Zmiany wprowadzone w poszczególnych rozdziałach prognozy proszę uwzględnić w rozdziale IX prognozy zatytułowanym „Streszczenie w języku niespecjalistycznym”.
  24. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. g ustawy ooś prognoza zawiera datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów. Prognozę proszę uzupełnić w przedmiotowym zakresie.

Uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 55 ust. 4 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu, w tym przypadku Marszałek Województwa Wielkopolskiego, winien przekazać przyjętą „Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Strategia Wielkopolska 2030” wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy ooś, właściwym organom, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy ooś, m.in. regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Miłosława Olejnik

dokument podpisany elektronicznie